

ÇEVRE ÖLÇÜM VE ANALİZ LABORATUVARLARI YETERLİK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı; çevre mevzuatı kapsamında her türlü izin, izleme ve denetimlere esas teşkil eden ölçüm ve analizleri yapacak, özel veya kamuya ait kurum ve kuruluş laboratuvarlarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, özel veya kamuya ait çevre ölçüm ve analizleri yapan laboratuvarlara Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi veya Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi düzenlemek suretiyle yapılacak yetkilendirmenin başvuru, değerlendirme, belgelendirme, denetleme, belge iptali ve benzeri konulardaki esas ve usullerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 –(1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Akreditasyon: Türk Akreditasyon Kurumu tarafından; laboratuvarların, muayene ve belgelendirme kuruluşlarının ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre değerlendirilmesi, yeterliliğinin onaylanması ve düzenli aralıklarla denetlenmesini,
- b) Akreditasyon Kurumu: Türk Akreditasyon Kurumunu (TÜRKAK),
- c) Askıya alma: Bakanlıkça verilen belgenin veya ilgili belge kapsamının geçerliliğinin belirli bir süre hükümsüz kılınmasını,
- ç) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,
- d) Belge: Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi ve Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesini,
- e) ÇRL: Çevre Referans Laboratuvarını,
- f) Dipnot: Ek listelerde yer alan kapsam ve/veya parametre ile ilgili herhangi bir ek bilgiye ilişkin olarak sayfa altına konulan açıklamayı,
- g) Emisyon: Bir tesisten atmosfere atılan her türlü hava kirleticilerini,
- ğ) Genel Müdürlük: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünü,
- h) İl Müdürlüğü: Çevre ve Orman İl Müdürlüğünü,
- ı) İmisyon: Çevre veya dış ortam havasını,
- i) İnceleme: Bakanlıkça Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi veya Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi almak için başvurmuş laboratuvarların ilgili mevzuat kapsamında yer alan ölçüm ve analizleri yapabilirliğinin değerlendirilmesi için işlem ve uygulamaların dosya bazında tetkiki ve/veya yönetim ve işletiminin, teknik personelinin, alet, ekipman donanımının, dokümanlarının, verilerinin ve kalite sisteminin yerinde ve uygulamalı olarak değerlendirilmesini ve rapor edilmesini,
- j) İnceleme komisyonu: Çevre Referans Laboratuvarı uzmanlarından oluşan ve Bakanlık adına belgelendirme öncesi inceleme faaliyetlerini yürüten komisyonu,
- k) Kamu laboratuvarı: Kamu kaynakları kullanılarak kurulan ve işletilen, doğrudan veya dolaylı olarak kamuya ve üçüncü şahıslara hizmet veren laboratuvarı,
- l) Laboratuvar denetimi: Bakanlıkça yetkilendirilmiş laboratuvarların bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun çalışıp çalışmadığının tespiti amacıyla yapılan her türlü ani, programlı veya şikâyete bağlı olarak yerinde ve/veya uzaktan takip edilmesini,
- m) Özel laboratuvar: Özel şahıs veya şirketlerce kamu kaynakları kullanılmaksızın kurulan ve işletilen, doğrudan veya dolaylı olarak kamuya ve üçüncü şahıslara hizmet veren laboratuvarı,
- n) Su: Deniz suyu hariç tüm kıta içi su kaynaklarını,
- o) Taşeron laboratuvar: Bir laboratuvarın belgesi kapsamındaki parametrelerinin ölçüm ve analizlerini yaptırdığı diğer yetkili laboratuvarı,
- ö) Yeterlik testi: Laboratuvarlar arası karşılaştırma yolu ile laboratuvarların test performanslarının belirlenmesi çalışmalarını,
- p) Yetkili laboratuvar: Çevre mevzuatı kapsamında her türlü izin, izleme ve denetimlere esas teşkil edecek ölçüm ve analizleri yapmak üzere yetkilendirilen özel veya kamu kurum ve kuruluş laboratuvarını ifade eder.

Yetkili laboratuvarlar tarafından uyulacak ilkeler

MADDE 5 –(1) Yetkili laboratuvarlar aşağıdaki ilkelere uyar:

- a) Alıcı ortama emisyon ve deşarj iznine tabi fabrikalar, işletmeler ve tesisler kendi veya kendisinin bağlı bulunduğu organizasyonun bünyesinde bulunan laboratuvarlarda kendi emisyon ve deşarj izinlerine esas teşkil edecek ölçüm ve analizleri yapamaz.
- b) Gözetim firmalarına ait laboratuvarlarda çevre mevzuatının uygulanmasına esas analiz yapılamaz.
- c) Laboratuvarlar TS EN ISO/IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar" standardı çerçevesinde çalışma konuları ile ilgili şartları sağlamak zorundadır.
- ç) Yetkili laboratuvarların başka adreste laboratuvar faaliyeti gösteren şubeleri de ayrı ayrı bu Yönetmelik şartlarına haiz olmak ve belge almak zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Laboratuvarların Genel Özellikleri ve Uyulması Gereken Kurallar

Laboratuvar bölümleri

MADDE 6 –(1) Laboratuvarlarda aşağıda belirtilen bölümlerin bulunması zorunludur:

- a) İdari Bölüm,
- b) Laboratuvar Hizmet Bölümleri;
  - 1) Numunelerin teslim alındığı numune kabul bölümü,
  - 2) Tartım işleminin yapıldığı çevre şartlarından olumsuz şekilde etkilenmeyecek ayrı veya tek bir bölüm halinde düzenlenen tartım bölümü,
  - 3) Laboratuvarın çalışma konularına göre kimyasal ve biyolojik analizlerin ayrı yerde yapıldığı hizmet bölümleri,
  - 4) Enstrümantal cihazlarla yapılan analizlerde, numune hazırlama işlemlerinin yapılması için planlanmış ön işlem bölümü,
  - 5) Laboratuvardaki tüm kayıtların muhafaza edildiği arşiv bölümü.

Laboratuvarların asgari özellikleri

MADDE 7 –(1) Laboratuvarlar aşağıda yer alan asgari özellik ve nitelikleri taşımak zorundadır:

- a) Laboratuvarlarda analizlerin ve kullanılan cihazların gerektirdiği özel koşulları sağlamak üzere uygun aydınlatma, ısıtma ve havalandırma sistemleri bulundurulur.
- b) Laboratuvar alanlarında, analiz metotları ve cihaz özellikleri dikkate alınarak, kontrol altına alınması gereken sıcaklık, nem, basınç gibi ortam şartları düzenli olarak izlenir ve kayıt altına alınır.
- c) Analiz cihazlarının çalışmalarının olumsuz etkilenmemesi için ortamda; toz, nem, buhar, titreşim, elektromanyetik alan gibi etkenler için gerekli önlemler alınır.
- ç) Kullanılan patlayıcı, parlayıcı ve boğucu gaz içeren gaz tüpleri bina içinde veya dışında; boş ve dolu gaz tüpleri ayrı ayrı yerlerde, tamamı düşmeye karşı kelepçeli veya zincirle bağlı, dik bir şekilde, açık alev ve kıvılcımlardan, aşındırıcı kimyasallardan uzak serin ve kuru yerde muhafaza edilir.
- d) Yedek yardımcı malzemelerin ve kimyasal maddelerin, yapısına, risk gruplarına ve saklama koşullarına göre muhafaza edecek havalandırma sistemli, kilitlenebilir bir depo veya uygun düzenlenmiş dolaplar bulunur.
- e) Laboratuvar sorumlusu, kalite yöneticisi, numune kabul personeli ve deney personeli ayrı olmak üzere; laboratuvar personeli en az 4 kişiden oluşur.

Personel güvenliği

MADDE 8 –(1) Laboratuvarlar personel güvenliği açısından aşağıda yer alan şartları sağlamak zorundadır:

- a) Laboratuvarlarda personelin güvenliğine uygun giysi ve diğer yardımcı malzemeler kullanılır.
- b) Analiz yapılan bölümlere, çalışan personel haricindeki kişilerin girişlerini engelleyici önlemler alınır.
- c) Laboratuvarlarda ilk yardım için gerekli ilaç ve malzemelerin bulunduğu ilk yardım dolabı, göz banyoları, acil duşlar ve olası laboratuvar kazaları durumlarında alınacak önlemleri içeren talimatlar hazır bulundurulur.
- ç) Yangın söndürme tüpleri, acil çıkış kapıları ve uyarı işaretleri laboratuvarlarda uygun yerlerde bulundurulur.
- d) Acil durumlarda kullanılmak üzere laboratuvarlarda kullanılan kimyasal maddelerin Malzeme Bilgi Güvenlik Formları kolay ulaşılabilecek bir yerde hazır bulundurulur.

Metot seçimi

MADDE 9 –(1) Laboratuvarlar metod seçiminde aşağıdaki hususlara uymak zorundadır:

- a) Çevre mevzuatına esas teşkil edecek ölçüm ve analizleri, mevzuattaki limit değerlerin kıyaslanmasına imkân tanıyan ölçüm aralıklarına uygun analiz metotları kullanmak,
- b) Yetki aldıkları metotların en son revizyonlarını kullanmak ve bulundurmak,
- c) Seçtiği standart metotları uygulayabildiğini teyit etmek,
- ç) Standart olmayan metotların, laboratuvarlarda geliştirilmiş metotların, amaçlanan kapsamları dışında kullanılan metotların ve ilavelerle takviye edilmiş veya değiştirilmiş metotların amaçlanan kullanıma uygun olduklarını teyit etmek için bu metotları geçerli kılmak.

Kayıt ve defter tutma

MADDE 10 –(1) Yetkili laboratuvarlar aşağıdaki kayıt ve defterleri düzenli olarak tutmak zorundadır:

- a) Personel bilgileri,
  - b) Bu Yönetmeliğin Ek-1 'inde örneği bulunan numune kayıt defteri,
  - c) Ölçüm ve analizlere ait gözlemlerin, tüm verilerin ve hesaplamaların, yapıldıkları anda kaydedildiği bir analiz defteri,
  - ç) Ölçüm ve Analiz Raporları,
  - d) Orijinal cihaz çıktıları,
  - e) Bu Yönetmeliğin Ek-2 'sinde örneği bulunan cihaz, alet ve ekipman listesi,
  - f) Cihaz, alet ve ekipmanların bakım, onarım çizelgeleri,
  - g) Bu Yönetmeliğin Ek-3 'ünde örneği bulunan Cihaz, alet ve ekipmanlara ait kalibrasyon planı,
  - ğ) Cihazlara ait kalibrasyon ve doğrulama kayıtları ile bakım, onarım ve uluslararası izlenebilirliği sağlayan kurumlar veya akredite laboratuvarlar tarafından yapılan kalibrasyon belgeleri,
  - h) Kimyasal madde kayıt defteri.
- (2) Elektronik ortamda tutulanlar da dâhil defterler, ölçüm ve analiz raporları ile diğer tüm kayıt ve belgeler, güvenilirlik ve gizlilik esaslarına uygun bir kayıt ve arşiv sistemi kullanılarak yetkili laboratuvar tarafından en az beş yıl müddetle saklanır.
- (3) Birinci fıkranın (a) bendinde gösterilen belgeler, on yıl geçse bile personelin hizmeti süresince muhafaza edilir. Bu kayıtların, özellikle ölçüm ve analiz raporlarının yangın, sel, çalınma, kaybolma, bozulma ve benzeri risklere karşı korunarak ve yedeklenerek muhafaza edilmesi esastır.
- (4) Laboratuvarlar tarafından tutulan tüm kayıtlarda aşağıda yer alan asgari şartlar yerine getirilir:
- a) Kayıtlar, silinmez özellikte kalemlerle yazılır.
  - b) Kayıtlarda hata olduğunda hataların üzeri yazı okunabilecek şekilde çizilir ve yanına doğru değeri yazılarak, düzeltmeyi yapan kişi tarafından paraflanır veya imzalanır.
  - c) Kayıtların elektronik ortamda muhafaza edilmesi durumunda orijinal kayıtların kaybolmasını ve/veya değiştirilmesini önlemek için önlemler alınır.

ç) Laboratuvarda oluşan tüm teknik kayıtların kontrolünün ve takibinin yapılabilmesi için gerekli önlemler alınır.

Numune kabul

MADDE 11 –(1) Laboratuvar tarafından kabul edilen numunelere laboratuvarca bir kayıt numarası tanımlanır. Numunenin laboratuvar içerisinde sadece bu kayıt numarası ile tanınması ve analizi yapanların analiz süresince numunenin geldiği yere ait bilgileri bilmemesi sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belgelere İlişkin Usul ve Esaslar

Çevre ölçüm ve analizleri ön yeterlik belgesi

MADDE 12 –(1) Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm ve analiz yapan, TS EN ISO/IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar" standardına göre Akreditasyon Kurumuna başvuruda bulunmuş olan özel veya kamu kurum ve kuruluş laboratuvarlarına verilir.

(2) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesinin geçerlilik süresi iki yıldır. Ancak;

a) Birinci yılın sonunda Akreditasyon Kurumu tarafından verilen denetim teklif formunu veya akreditasyon belgesini Genel Müdürlüğe ibraz edemeyen laboratuvarların belgesi iptal edilir.

b) Birinci yılın sonunda akreditasyon belgesini ibraz eden laboratuvarlar talepleri halinde Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi almak için başvuruda bulunabilirler.

c) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi bir kereye mahsus verilir.

ç) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi ekinde listelenen parametrelerden akredite olmayanlar akreditasyonları tamamlanincaya kadar Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi kapsamına dahil edilmez.

Çevre ölçüm ve analizleri yeterlik belgesi

MADDE 13 – (1) Çevre mevzuatı kapsamında ölçüm ve analiz yapan TS EN ISO/IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği için Genel Şartlar" standardına göre Akreditasyon Kurumu tarafından yeterlik başvuru kapsamındaki tüm parametrelerde akredite olmuş özel veya kamu kurum ve kuruluş laboratuvarlarına verilir.

(2) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesinin geçerlilik süresi dört yıldır.

Kapsam genişletme

MADDE 14 –(1) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi geçerlilik süresinin birinci yılı içerisinde bir kereye mahsus olmak üzere bu Yönetmeliğin 27 nci maddesinin esaslarına uygun olarak kapsam genişletme yapılabilir. Bu parametrelerin geçerlilik süresi belge bitim tarihine kadardır.

(2) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesine sahip laboratuvarlar:

a) Belge geçerlilik süresinin son bir yılında akredite olmayan parametrelerde kapsam genişletme yapamaz.

b) Belge geçerlilik süresinin son bir yılı hariç ve en çok iki defaya mahsus olmak üzere akreditasyonu tamamlanmamış ancak akreditasyon başvurusu yapılmış parametrelerde kapsam genişletme yapabilir. Bu parametrelerin geçerlilik süresi bir yıldır ve bu süre uzatılamaz.

c) Akredite parametrelerde her zaman kapsam genişletme talebi yapılabilir ve yapılan kapsam genişletmenin geçerlilik süresi belge bitimine kadardır.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen parametrelerde akreditasyon belgesinin ibrazı durumunda yerinde inceleme yapılmadan ilgili parametreler Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi kapsamına alınır.

Kapsam dışı parametreler

MADDE 15 –(1) Çevre mevzuatında yer alan parametrelerde yetki almış herhangi bir laboratuvar bulunmaması halinde; İnceleme Komisyonu tarafından yapılacak inceleme sonucuna bağlı olarak, belge sahibi kamu veya özel laboratuvarlarının belge kapsamına, uygun görülen parametreler bu Yönetmelikte belirtilen kapsam genişletme şartları aranmaksızın eklenebilir.

(2) Bu parametreler için geçerlilik süresi belge bitim tarihine kadardır.

Belge bedelleri

MADDE 16 –(1) Çevre Referans Laboratuvarı Hizmet Bedeli Tarifesinde belirlenen belgelendirme ücretleri Bakanlık Döner Sermaye Merkez İşletmesine ödenir.

(2) Kapsam genişletme başvurularında, kapsam genişletme başvuru ücretine ek olarak kapsam genişletilen her bir standart için Bakanlıkça oluşturulan Çevre Referans Laboratuvarı Hizmet Bedeli Tarifesindeki bedeller Bakanlık Döner Sermaye Merkez İşletmesine ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkili Laboratuvarların Yükümlülükleri

Taşeron laboratuvar kullanımı

MADDE 17 –(1) Laboratuvar, belge aldığı parametreler kapsamında, iş yoğunluğu, geçici kapasite düşmesi, cihaz arızası gibi önceden tahmin edilemeyen sebeplerden dolayı hizmet veremediğinde, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belge almış ve kapsamında ilgili parametrelerin yer aldığı laboratuvarları taşeron laboratuvar olarak kullanabilir.

(2) Laboratuvar, taşeron laboratuvarının yaptığı işlerden Bakanlığa ve müşteriye karşı sorumludur.

(3) Taşeron laboratuvar kullanılıyor ise taşeron laboratuvarların listesi ve yapılan sözleşme örneği Genel Müdürlüğe ibraz edilir.

(4) Taşeron olarak kullanılan laboratuvarlara ait güncel belge ve akreditasyon sertifikası örnekleri laboratuvarda bulundurulur.

Hazır deney kiti ile analiz

MADDE 18 – (1) Hazır deney kiti ile yapılan analizlerin kabul görebilmesi için, aynı laboratuvarda aynı parametrelerin hazır deney kiti metodu dışında ulusal veya uluslararası kabul görmüş ikinci bir metotla da yapılıyor olması zorunludur.

(2) Hazır deney kiti ile yapılan analiz sonuçları sadece Çevre Referans Laboratuvarı tarafından onaylanan kapsam ve parametrelerde validasyon çalışması yapılması ve en az yılda bir defa yeterlik veya karşılaştırma testlerine katılım şartı ile kabul edilir.

(3) Aynı numunede hazır deney kiti ve standart metotlarla birlikte çalışılarak üç ayda bir hazır deney kitlerinin doğrulamasının yapılması ve sonuçların kayıt altına alınması zorunludur.

(4) Hazır deney kitleri ile yapılan analizlerde, standart metoda uygun olarak girişimlerin giderilmesi ve ön işlemlerin tamamlanması ve bunların kayıt altına alınması zorunludur.

Eğitim

MADDE 19 –(1) Bakanlık ilgili mevzuatın gereği veya Genel Müdürlük tarafından gerekli görülen kapsamlarda eğitime katılma veya sertifika alma zorunluluğu getirebilir.

(2) Bu durumda eğitimi yapılan konularda çalışan laboratuvar personelinin bu eğitime katılması ve/veya sertifika alması şartı aranır.

(3) Eğitim konuları, içeriği, katılım şartları ve sınav gerekliliği gibi hususlar tebliğ ile düzenlenir.

(4) Bakanlık personeli hariç olmak üzere, eğitime katılım ücreti katılımcılar tarafından ödenir.

Numune alma

MADDE 20 –(1) Numune alma yetkisi alacak laboratuvarların akreditasyon şartı aranmaksızın bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak belge alması zorunludur.

(2) Numune alan laboratuvar, ilgili mevzuat ve standartlarda belirtilen aşağıdaki hususlardan sorumludur;

- a) Numunenin alınması,
- b) Numuneye yapılması gereken işlemler,
- c) Numunenin koruma ve saklama koşulları,
- ç) Numunenin uygun koşullarda taşınması.

Raporlama

MADDE 21 –(1) İlgili mevzuatında sınır değeri belirtilmemekle birlikte rapordaki hesaplamalarda kullanılan veya ölçüm ve analiz sonucunu etkileyen parametreler belge kapsamında yer almak zorundadır.

(2) Belge kapsamında yer almayan herhangi bir parametredeki ölçüm ve analiz sonuçları hiçbir şekilde çevre mevzuatına esas teşkil edecek raporlarda yer alamaz. Özel talepler üzerine hazırlanmış olan raporların tüm sayfalarında "Bu rapor çevre mevzuatına ilişkin resmi işlemlerde kullanılamaz." ibaresinin açıkça okunabilir şekilde yer alması zorunludur.

(3) Laboratuvarlara ait ölçüm ve analiz raporları hukuki işlemlerde delil olarak kullanılabilir. Bu raporlarda aksini belirten ifadeler kullanılamaz.

(4) Laboratuvarlar tarafından yapılan ölçüm ve analizlerin sonuçları doğru, açık, kesin ve tarafsız bir rapor haline getirilir.

Raporlar, ilgili mevzuatında istenen bilgilerin yanı sıra aşağıdaki bilgilerden, düzenlenecek raporun kapsamına uygun olanları da içerir;

- a) Laboratuvarın adı, adresi ve benzeri bilgiler,
- b) Numuneye ait kayıt numarası,
- c) Rapora ait seri numarası (Numuneye laboratuvarca tanımlanmış kayıt numarası seri numarası olarak kullanılabilir),
- ç) Müşterinin adı ve adresi,
- d) Kullanılan metod adı, ilgili standart numarası ve standardın güncellenme tarihi ile ilgili bilgiler,
- e) Numunenin alınış tarihi, laboratuvara ulaşma tarihi, alındığı yer, alınma şekli, uygulanan işlemler, geliş şekli ve benzeri gibi numuneye ait bilgiler,
- f) Birimleriyle birlikte ölçüm ve analiz sonuçları ve tarihleri, Cihaz veya metodun tespit edebileceği en küçük değerin altında belirlenen sonuçlar "belirlenen değer < tespit edilebilen en küçük değer" şeklinde raporlanır.
- g) İlgili mevzuat gereğince yapılması gereken hesaplamalar,
- ğ) Ölçüm ve analizlerle ilgili mevzuatında belirlenmiş tablo ve sınır değerler,
- h) Ölçüm ve analizi yapan personelin ve/veya raporu onaylayan yetkilinin adı soyadı, görevi, tarih ve imzası, mühür,
- ı) Ölçüm ve analizlerde taşeron laboratuvar kullanılması durumunda, ilgili parametrelerin yapıldığı taşeron laboratuvara ait bilgiler,
- i) Raporda Bakanlık logosu ve logonun hemen altında yer alacak şekilde belge numarası,
- j) Raporun sayfa no/son sayfa no şeklinde numaralandırılması.

(5) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi alan laboratuvarlarca hazırlanan izin, izleme ve denetimine ilişkin raporlarda Akreditasyon Kurumuna ait logo kullanılması zorunludur.

Laboratuvarlar arası işbirliği

MADDE 22 –(1) Laboratuvarın belge kapsamında yer almayan parametreler için başka bir veya birden fazla laboratuvar ile çalışması gerektiği durumlarda;

- a) Bu laboratuvarların yetki belgesine sahip olmaları,
- b) Her laboratuvarın ölçüm veya analizini yaptığı parametrelerde kendi raporunu hazırlaması,
- c) Bu raporların laboratuvarın kendi raporlarının ekinde ayrıca ibraz edilmesi zorunludur.

(2) Laboratuvarın belge kapsamında yer almayan parametreler için yurtdışında akredite bir laboratuvar ile çalışması gerektiği durumlarda aşağıdaki şartların sağlanması ve önceden Bakanlıktan onay alınması zorunludur.

- a) Bu laboratuvar ile yapılan sözleşmenin çalışma süresini de içeren bir örneğinin ibraz edilmesi,
- b) Bu laboratuvarın güncel akreditasyon belgesinin ve kapsamının belirtilerek ibraz edilmesi,
- c) Hizmet satın alınacak parametrelerin ve bu parametrelerin ölçüm ve analizlerinin yapıldığı cihazların listesinin ibraz edilmesi,
- ç) Her laboratuvarın ölçüm veya analizini yaptığı parametrelerde kendi raporunu hazırlaması,
- d) Bu raporların kendi raporları ile birlikte ayrı ayrı ibraz edilmesi.

(3) Laboratuvarın hizmet satın aldığı parametre sayısı kendi belge kapsamında yer alan parametre sayısından fazla olamaz.

Asgari fiyat tarifesini

MADDE 23 –(1) Yetkili özel laboratuvarlar, Bakanlıkça belirlenen ölçüm ve analizlere ait fiyat tarifesinin altında ücret uygulayamaz. Ancak, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında alınacak ölçüm ve analiz hizmetleri için Bakanlıkça belirlenen fiyat tarifesinin uygulanması zorunluluğu aranmaz.

Bildirim zorunluluğu

MADDE 24 –(1) Yetkili laboratuvarlar;

a) Bakanlıkça talep edilen çevre mevzuatının uygulanmasına ilişkin ölçüm programlarını, Bakanlığın belirlediği şekilde, önceden bildirmek zorundadır.

b) Analiz faaliyetlerine ilişkin Ek-4’de örneği verilen aylık faaliyet raporlarını, dört ayda bir Bakanlığa göndermek zorundadır.

c) Akreditasyon Kurumu tarafından akreditasyon belgesinin askıya alınması veya iptali durumunu gerekçesi ile birlikte en geç 5 iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

Gizlilik

MADDE 25 –(1) Laboratuvarlar, müşterilere ait bilgiler ile müşterilere ait numunelerin analiz sonuçlarına ilişkin bilgileri üçüncü şahıslara veremezler.

(2) İl Müdürlükleri tarafından gönderilen veya tesis yetkililerince teslim edilen mühürlü numunelerin analiz sonuçlarının İl Müdürlüklerine gönderilmesi zorunludur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Başvuru Dosyası, Kabulü ve Yerinde İnceleme

Başvuru kapsamı

MADDE 26 –(1) Laboratuvar, faaliyet alanına uygun olarak başvuru yaptığı mevzuatın açık adını, varsa ilgili mevzuattaki tablo ve/veya ek numarasını belirtir.

(2) Laboratuvarlar emisyon, imisyon, gürültü, su, atık su, deniz suyu, atık yağ, toprak, katı atık, numune alma, katı yakıt, sıvı yakıt ve benzeri hususlara dair mevzuata uygun kapsamı belirtir.

(3) Laboratuvarlar başvuru kapsamında herhangi bir ölçüm ve analiz parametresi bulunmadan sadece numune alma kapsamı ile belge alma talebinde bulunamaz.

Başvuruda istenen belgeler

MADDE 27 –(1) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi veya ilk başvurusunda Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi almak isteyen laboratuvarlar örneği Ek-5’de verilen başvuru dilekçesine, örneği Ek-6’da verilen dosya içeriği kontrol listesini içeren bir dosya ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Başvuru dosyası aşağıdaki belge ve dokümanları kapsar:

a) Örneği Ek-7A’da verilen laboratuvarın tanıtım yazısı,

b) Laboratuvarın faaliyet alanı bildirimini,

c) Laboratuvarın Akreditasyon Kurumu tarafından onaylanmış akreditasyon başvurusunu ve parametre/metot listesini gösterir belge veya akreditasyon belgesi ile ekleri,

ç) Laboratuvar Yöneticisinden başlamak üzere tüm laboratuvar personeli içerecek şekilde hazırlanmış organizasyon şeması, d) Analiz raporlarına imza atmaya yetkili personelin isimlerini ve unvanlarını da içeren yetkili kişi tarafından onaylanmış imza sirküleri,

e) Örneği Ek-7B’de verilen çalışanların görev, yetki ve sorumluluklarının tanımlandığı belgeler,

f) Özel laboratuvarların Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ve Ticaret Odasından alınan faaliyet belgesi, kamu laboratuvarlarının Resmi Gazete’de yayımlanmış tüzel kişiliğini gösterir belgesi,

g) Özel laboratuvarlardan, bildirilen adreste laboratuvar faaliyetlerinin yürütülebileceğine dair İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı ile laboratuvar yerinin tapusu veya kira sözleşmesinin noter onaylı örneği,

ğ) Örneği Ek-7C’de verilen ve çevre mevzuatında yer alma koşulu dikkate alınarak hazırlanmış parametre listesi,

h) Örneği Ek-2’de verilen ölçüm ve analizlerde kullanılan cihaz, alet ve ekipman listesi,

ı) Örneği Ek-3’te verilen cihaz, alet ve ekipmanlara ait kalibrasyon planı,

i) Bu Yönetmeliğin 20 nci Maddesinde belirtilen eğitim sertifikaları,

j) Çalışılan ölçüm ve analiz metotlarına ait Türkçe olarak hazırlanmış deney talimatları,

k) Laboratuvardan çıkan her tür kimyasal madde ve atıkların bertaraf edilmesi için ilgili kuruluş ile yapılan sözleşme,

l) Ölçüm ve analizlerde taşeron laboratuvar kullanılıyor ise taşeron laboratuvarların listesi ve yapılan sözleşme örneği,

m) Bakanlıkça, müracaatın yapıldığı yıl için belirlenen hizmet bedelinin ödendiğine dair banka dekontu ve fatura bilgi formu.

(2) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi süresi bitip Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi almak isteyen laboratuvarlar örneği Ek-5’de verilen başvuru dilekçesine örneği Ek-6’da verilen dosya içeriği kontrol listesini içeren bir dosya ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Başvuru dosyası aşağıda yer alan belge ve dokümanları kapsar:

a) Bu maddenin birinci fıkrasında istenen belgelerden değişiklik olanları,

b) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi sürecinde katılım sağlanan yeterlik ve karşılaştırma testleri sonuçları,

c) Bakanlıkça, müracaatın yapıldığı yıl için belirlenen hizmet bedelinin ödendiğine dair banka dekontu ve fatura bilgi formu.

(3) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesine sahip olan ve süre sonunda belgesini yenilemek isteyen laboratuvarlar, örneği Ek-5’de verilen başvuru dilekçesine, örneği Ek-6’da verilen dosya içeriği kontrol listesini içeren bir dosya ekleyerek Genel Müdürlüğe belge süresinin bitiminden önce müracaat eder. Başvuru dosyası aşağıda yer alan belge ve dokümanları kapsar:

a) Belge yenilemeden dolayı bu maddenin birinci fıkrasında istenenlerden değişiklik olan ve eklenen belgeleri,

b) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi sürecinde katılım sağlanan yeterlik ve karşılaştırma testleri sonuçları,

c) Bakanlıkça, müracaatın yapıldığı yıl için belirlenen hizmet bedelinin ödendiğine dair banka dekontu ve fatura bilgi formu.

(4) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi süre bitimini takip eden altı ay içerisinde belge yenilemeye müracaat etmeyen laboratuvarlar belge yenileme haklarını kaybeder ve bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hükümler çerçevesinde tekrar Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi için başvururlar.

(5) Kapsam genişletmek için örneği Ek-5’de verilen başvuru dilekçesine, örneği Ek-6’da verilen dosya içeriği kontrol listesini içeren bir dosya ekleyerek Genel Müdürlüğe müracaat eder. Başvuru dosyası aşağıda belirtilen;

a) Kapsam genişletilen parametrelerden dolayı bu maddenin birinci fıkrasında istenenlerden değişiklik olan ve eklenen belgeleri,

b) Kapsam genişletilen parametrelerin Akreditasyon Kurumu tarafından onaylanmış akreditasyon başvurusu ve parametre/metot listesini gösterir belge veya akreditasyon belgesi ve ekleri,

c) Bakanlıkça, müracaatın yapıldığı yıl için belirlenen hizmet bedelinin ödendiğine dair banka dekontu ve fatura bilgi formunu kapsar.

Başvuru kabulü

MADDE 28 –(1) Belge başvuru dosyaları Genel Müdürlük tarafından dosya içeriği kapsamında değerlendirilerek eksiklik tespit edilmesi halinde başvuru yapan laboratuvara dosyadaki eksikliklerin tamamlanması için eksikliğin bildirilmesini takiben iki ay süre verilir. Bu süre içerisinde eksiklikleri tamamlanmayan veya ikinci kez eksiklik tespit edilen dosya başvuruları, ücreti iade edilmeksizin iptal edilir.

(2) Eksiklikleri bulunmayan veya tamamlanmış olan başvuru dosyaları hakkında, yerinde incelenmek üzere programa alınacağı laboratuvara yazılı olarak bildirilir. İnceleme programına alınan laboratuvarında en geç üç ay içerisinde yerinde inceleme yapılır.

İnceleme komisyonu

MADDE 29 –(1) Başvuru dosyası kabul edilen laboratuvarların yerinde incelemesini gerçekleştirmek üzere Genel Müdürlük tarafından, biri başkan diğerleri üye olmak üzere iki veya daha fazla personelden oluşan inceleme komisyonu kurulur.

Yerinde inceleme

MADDE 30 –(1) Başvuru sahibine yerinde incelemenin tarihi önceden bildirilir.

(2) İncelemelerde komisyon için gizlilik prensibi esastır.

(3) İncelemelerde laboratuvar yöneticisi, kalite yöneticisi, laboratuvar sorumluları ve başvuru dosyasında bildirilen personelin hazır bulunması gereklidir.

(4) Laboratuvarın sorumlu yöneticisi komisyon görevlilerine her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve/veya göstermek ve inceleme komisyonunca verilen numunelerin analizlerini yapmak zorundadır.

(5) Talep edilen belge çerçevesinde, kalite sisteminin veya cihaz ve ekipman kullanımının temini ve devamlılığı için Komisyon, incelenen laboratuvardan gereken eğitimlerin alınmasını isteyebilir veya önerebilir.

(6) Yerinde incelemelerde aşağıdaki program takip edilir:

a) Bu Yönetmeliğin İkinci Bölümünde belirtilen hususların uygunluğunun kontrolü,

b) Başvurusu yapılan ölçüm veya analizlerin tamamı veya Komisyonca gerekli görülenlerin uygulanması.

(7) İncelemenin tamamlanmasını takiben örneği Ek-8’de verilen Yerinde İnceleme Tutanağı İnceleme Komisyonu tarafından düzenlenir, inceleme komisyonu ve laboratuvar yöneticisi tarafından imzalanır ve bir kopyası sorumlu yöneticiye verilir.

Belgelendirme süreci

MADDE 31 –(1) Yerinde İnceleme sırasında tespit edilen eksiklikler ve uygunsuzluklar en geç bir ay içerisinde yazılı olarak laboratuvara bildirilir. Laboratuvara bu eksiklikleri ve uygunsuzlukları gidermeleri için eksiklik ve uygunsuzluk bildirim tarihinden itibaren en fazla üç ay süre verilir. Bu süre uzatılmaz.

(2) Eksikliklerin ve uygunsuzlukların verilen süre içinde giderilmesini takiben laboratuvar, belge almaya hak kazanır. Eksikliklerin ve uygunsuzlukların laboratuvar tarafından giderildiğinin bildirilmesinden sonra gerek görülmesi halinde ikinci kez yerinde inceleme yapılabilir. Bu incelemede eksiklik tespit edilmesi veya birinci incelemeden sonra üç ay içerisinde eksikliklerin ve uygunsuzlukların giderilmemesi durumunda;

a) Eksiklikler ve uygunsuzluklar laboratuvarın genel işleyiş kuralları ile ilgili ise, başvuru dosyası ücreti iade edilmeksizin iptal edilir.

b) Giderilmeyen eksiklikler ve uygunsuzluklar başvuru kapsamındaki parametreler ile ilgili ise, bu parametreler kapsam dışı bırakılarak belge düzenlenir.

(3) Kapsam genişletme için başvuruda bulunan laboratuvarların başvuru dosyası incelenir, eksiklik tespit edildiği takdirde laboratuvara bildirilir. Laboratuvar eksikliği iki ay içerisinde gidermek ve Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

a) Eksikliğin giderilmemesi halinde ücreti iade edilmeksizin kapsam genişletme başvurusu iptal edilir.

b) Eksikliğin giderilmesi halinde yerinde inceleme komisyonu kurulur ve laboratuvar inceleme programına alınır ve en geç üç ay içerisinde yerinde incelenir. Yerinde inceleme sonucu tespit edilen eksiklikler laboratuvara en geç bir ay içerisinde yazılı olarak bildirilir. Laboratuvar eksikliklerini en fazla üç aylık süre içerisinde gidermek ve Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

c) Laboratuvarın eksikliklerini tamamlamasını takiben inceleme sonucunda uygun görülen parametrelerde kapsam genişletme yapılır.

ç) Kapsam genişletme başvurularında ikinci kez yerinde inceleme yapılmaz. Uygun görülmeyen parametreler kapsama dahil edilmez. Bu işlem için verilen başvuru ücreti iade edilmez.

Belge düzenleme

MADDE 32 –(1) Belge almaya hak kazanan laboratuvarlara Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi Ek-9A’da yer alan ve Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi Ek-9B’de yer alan örneklere uygun olarak hazırlanır.

(2) Belgeler aşağıdaki bilgileri içerir:

a) Belge No: ÖY-AA/BBB/CCCC veya Y-AA/BBB/CCCC,

1) ÖY: Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi

2) Y: Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi

3) AA: İl trafik kodu

4) BBB: Üç haneli belge sıra numarası - Bu numara aynı zamanda laboratuvar kodu olup yeni belge düzenlendiğinde değişmez, başka laboratuvara verilemez.

5) CCCC: Belgenin düzenlendiği yıl

b) Kapsam: Bu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinde belirtilen kapsamlardan uygun görülenler,

c) Düzenleme tarihi: GÜN.AY.YIL şeklinde, belgenin düzenlendiği tarih,

ç) Revizyon Tarihi/No: Belgede değişiklik yapılması halinde değişiklik yapılan belgenin düzenleme tarihi/ iki haneli revizyon sayısı,

- d) Yenileme Tarihi/No: Sadece Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesinin yenilendiği hallerde yenilenen belgenin düzenleme tarihi/iki haneli yenileme sayısı,
- e) Laboratuvar adı: Özel veya kamu kurum ve kuruluşlarının örneği Ek-7A'da verilen laboratuvarın tanıtımında ibraz edilen şekliyle adı,
- f) Adres: Laboratuvarın faaliyet gösterdiği açık adresi,
- g) Başlangıç tarihi: Belge düzenleme tarihi ile aynı,
- ğ) Bitiş tarihi: Belgenin bitiş tarihi,
- h) Ek: Parametre Listesi (Belgeye ait eklerin sayfa sayısı),
- i) Onay, mühür.

Belge eki düzenleme

MADDE 33 –(1) Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi Eki Ek-10A'da yer alan ve Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi Eki Ek-10B'de yer alan örneklere uygun olarak hazırlanır.

(2) Belgelerin ekleri aşağıdaki bilgileri içerir:

a) Belge no: ÖY-AA/BBB/CCCC veya Y-AA/BBB/CCCC,

1) ÖY: Çevre Ölçüm ve Analizleri Ön Yeterlik Belgesi

2) Y: Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi

3) AA: İl Trafik Kodu

4) BBB: Üç haneli belge sıra numarası

5) CCCC: Belgenin düzenlendiği yıl

b) Ek Liste Başlangıç tarihi: Bulduğu sayfadaki parametrelerin geçerlilik sürecinin GÜN.AY.YIL şeklinde başlangıç tarihi,

c) Ek Liste Bitiş tarihi: Bulduğu sayfadaki parametrelerin geçerlilik sürecinin bitiş tarihi,

ç) Revizyon Tarihi/No: Belge ekinde değişiklik yapılması halinde değişiklik yapılan belge ekinin düzenleme tarihi/iki haneli revizyon sayısı,

d) Laboratuvar adı: Özel veya kamu kurum ve kuruluşlarının örneği Ek-7A'da verilen laboratuvarın tanıtımında ibraz edilen şekliyle adı,

e) Kapsam: Bu Yönetmeliğin 26 ncı maddesinde belirtilen kapsamlardan uygun görülenler,

f) Onay, mühür.

(3) Belge ekinde yer alan kapsama parametre eklenirken yeni bir ek düzenlenmesi gerektiği hallerde parametreye ve kapsama dipnot konularak ilgili belge ekine eklenir. Bu durumda ilgili belge eki revize edilir, ekin başlangıç ve bitiş tarihi aynı kalmak üzere revizyon tarihi belirtilir.

(4) Belge ekinde yer alan kapsama parametre eklenirken ilave bir ek düzenlenmesi gereken hallerde belge ekinin başlangıç tarihi düzenlendiği tarihtir ve belge ekine herhangi bir dipnot eklenmez.

Dipnotlar

MADDE 34 –(1) Belge eki kapsamına veya parametreye ilgili ölçüm veya analizin hangi mevzuata göre değerlendirileceğini ifade eden dipnotların simgesi sol üst köşeye parantez içinde rakamla yazılır.

(2) Belge eki kapsamına veya parametreye ilgili ölçüm veya analizin geçerlilik süresini belirtmek üzere kullanılan dipnotların simgesi sol üst köşeye parantez içinde küçük harfle yazılır.

ALTINCI BÖLÜM

Laboratuvar Denetimi

Uzaktan denetim

MADDE 35 –(1) Bakanlık gerekli gördüğü hallerde laboratuvarların uzaktan denetimini aşağıdaki hususları talep ederek gerçekleştirir.

a) Bakanlıkça düzenlenecek ücretli Yeterlik Testlerine katılmaları,

b) Ulusal veya uluslararası kuruluşlarca düzenlenen yeterlik ve karşılaştırma testlerine katılmaları ve/veya sonuçlarını bildirmeleri,

c) Bir veya daha fazla laboratuvara numune göndererek analiz sonuçlarını bildirmeleri,

ç) Aylık faaliyet raporunda belirtilen faaliyetlere ilişkin analiz raporlarını sunmaları.

Yerinde denetim

MADDE 36 –(1) Belgeli laboratuvarlar, bu Yönetmelik esasları dâhilinde haberli veya habersiz denetlenir.

(2) Haberli denetimlerde, denetim tarihi en geç bir hafta önceden laboratuvara bildirilir.

(3) Sorumlu yönetici, denetlemeye gelen görevlilere her türlü bilgi ve belgeyi göstermek zorundadır.

(4) Yerinde denetimlerde aşağıdaki program uygulanabilir:

a) Bu Yönetmeliğin İkinci Bölümünde belirtilen hususların uygunluğunun kontrolü,

b) Kapsamda yer alan ölçüm veya analizlerin tamamı veya denetim personeline gerekli görülenlerin uygulanması.

(5) Denetimin tamamlanmasını takiben örneği Ek-11'de verilen Denetim Tutanağı üç nüsha halinde düzenlenir, denetim personeli ve laboratuvar yetkilisi tarafından imzalanarak bir nüshası sorumlu yetkiliye verilir.

Sahada denetim

MADDE 37 –(1) Bakanlık ölçüm programlarında bildiri yapılmış ölçümlerden gerekli gördüklerini sahada haberli veya habersiz denetleyebilir.

(2) Denetimlerde ilgili laboratuvarın bildirilen ölçüm programına ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak çalışıp çalışmadığı denetlenir.

(3) Denetimin tamamlanmasını takiben örneği Ek-11'de verilen Denetim Tutanağı üç nüsha halinde düzenlenir, denetim personeli ve laboratuvar yetkilisi tarafından imzalanarak bir nüshası sorumlu yetkiliye verilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Belgenin Askıya Alınması ve Belgenin İptali

Belgeyi askıya alma

MADDE 38 –(1) Aşağıdaki hallerde belge veya belge kapsamının bir bölümü üç ay süre ile askıya alınır;

- a) Mevzuata aykırı numune alma, ölçüm veya analiz yapıldığının tespiti durumunda belgenin tamamı,
b) Özellikle ölçüm ve analizlerle ilgili personel, metot, standart, cihaz ve adres bilgilerinde değişikliklerin bildirilmediği veya bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen bildirimlerin yapılmadığı durumlarda belgenin tamamı,
c) Bakanlığa önceden bildirilen ölçüm programına uyulmaması durumunda belgenin tamamı,
ç) Ölçüm yapılacağı önceden bildirilen tesiste ölçüm için gerekli şartların olmadığı tespit edildiğinde belgenin ilgili kapsamı,
d) Sertifika gerektiren konularda sertifikasız personelin ölçüm veya analiz yaptığı tespit edildiğinde belgenin ilgili kapsamı,
e) Denetimlerde denetim personeli tarafından tespit edilen eksiklikler veya uygunsuzluklar nedeniyle belgeyi askıya almanın yerinde bulunması durumunda belgenin tamamı veya ilgili kapsamı,
f) Bakanlıkça belirlenen ölçüm ve analizlere ait fiyat tarifesinin altında ücret uyguladığında belgenin tamamı,
g) Yetkili laboratuvar taşeron laboratuvar kullanıyor ise bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde belgenin tamamı,
ğ) Bu Yönetmeliğin 22 nci maddesi üçüncü fıkrasında belirtilen hususlara aykırı davranıldığında belgenin tamamı,
h) Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinde belirtilen hususlara uygun rapor düzenlenmediğinin tespiti halinde belgenin tamamı.
(2) Yetki alınmamış parametrelerde ve metotlarla rapor düzenlendiği tespit edildiğinde belgenin tamamı altı ay süre ile askıya alınır.
(3) Yetkili laboratuvarın akreditasyon belgesinin askıya alınması halinde; askıya alınma gerekçesi Genel Müdürlükçe uygun görüldüğü hallerde belgenin tamamı askıya alınır. Askıya alma süresi akreditasyon belgesinin askıya alınma süresi ile aynıdır.
(4) Yeterlik veya karşılaştırma testlerinin sonuçlarının kabul edilebilir sınırların dışında olması durumunda bu uygunsuzluğun düzeltildiği ispat edilene kadar belgenin ilgili parametresi askıya alınır.
(5) Belgesi veya ilgili kapsamı askıda olan laboratuvar, askıya alınan kapsamlarda, askı süresi boyunca çevre mevzuatının uygulanmasına esas teşkil edecek ölçüm, analiz ve numune alma işlemleri yapamaz ve rapor düzenleyemez.
(6) Belge veya ilgili kapsamın askıya alınma gerekçesine uygun olarak askının başlangıç tarihi Bakanlıkça belirlenir.

Belge iptali

MADDE 39 –(1) Aşağıdaki hallerde yetkili laboratuvarların belgesi iptal edilir:

- a) Laboratuvarın akreditasyon belgesinin iptali,
b) Bakanlığa yanıltıcı bilgi ve belge ibraz edilmesi,
c) Bakanlığa ibraz edilen belgeler ile ölçüm ve analiz sonuçlarında tahrifat yapıldığının tespiti,
ç) Müşterilere ait bilgiler ile müşterilere ait numunelerin analiz sonuçlarına ilişkin bilgilerin üçüncü şahıslara verildiğinin tespiti,
d) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen asgari özelliklere uyulmadığının tespiti.
(2) Belgesi iptal edilen laboratuvar, laboratuvarın sahibi, ortakları ve ortağı olduğu şirketler ve sahipleri, belge iptal tarihinden itibaren 2 yıl süre ile yeni bir belge için başvuruda bulunamaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yapma yetkisi

MADDE 40 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin hususlarda düzenleme yapmaya yetkilidir.

Akreditasyon belgesi

MADDE 41 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra TÜRKAK dışında bir akreditasyon kurum/kuruluşundan akredite olmuş laboratuvarların akreditasyon belgesi başvurularında kabul edilmez.

Yönetmelikten önceki belgelendirme

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce belge almış olan laboratuvarların belgeleri belge bitim süresine kadar geçerlidir.

Kapsam genişletme

GEÇİCİ MADDE 2 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce belge almış olan laboratuvarlar bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun olarak kapsam genişletebilir.

Mevcut başvurular

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce belge başvurusunda bulunmuş ve yayım tarihinde işlemi sonuçlanmamış olan laboratuvarlar en geç bir yıl içerisinde başvuru durumunu bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun hale getirir.

Yürürlük

MADDE 42 –(1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.